

Toetsing Flora- en faunawet

in verband met het bestemmingsplan voor Julianadorp Oost te
Julianadorp, gemeente Den Helder

Rapport 2006-101

M.K. van Hoorn
B. Koese

koeman en bijkerk bv
ecologisch onderzoek en advies

Toetsing Flora- en faunawet

in verband met het bestemmingsplan voor Julianadorp Oost te
Julianadorp, gemeente Den Helder

In opdracht van de Gemeente Den Helder
Postbus 36
1780 AA Den Helder

Auteurs M.K van Hoorn
B. Koese

Datum 30 augustus 2006

Rapportnr 2006-101

Status Definitief

koeman en bijkerk bv
ecologisch onderzoek en advies

bezoekadres kerklaan 30 Haren
postadres postbus14 9750 AA Haren
telefoon 050 363 2265
telefax 050 363 5205
email koeman.en.bijkerk@biol.rug.nl
website <http://www.koemanenbijkerk.nl>

Deze publicatie kan geciteerd worden als:

Van Hoorn, M.K. & B. Koese. 2006. Toetsing Flora- en faunawet in verband met het bestemmingsplan voor Julianadorp Oost, Julianadorp, gemeente Den Helder. Rapport 2006-101, Bureau Koeman en Bijkerk, Haren.

Koeman en Bijkerk bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede schade welke voortvloeit uit toepassingen van resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Koeman en Bijkerk bv; opdrachtgever vrijwaart Koeman en Bijkerk bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	6
1.1 Achtergrond	6
1.2 Doel	7
1.3 Opzet	7
2 Wettelijk kader ecologie	8
2.1 EU-vogelrichtlijn en EU-habitatrichtlijn	8
2.2 Flora- en faunawet	9
3 Resultaten van het onderzoek	12
3.1 Huidige natuurwaarde onderzoeksgebied	12
3.1.1 Habitat	12
3.1.2 Speciale Beschermingszones	14
3.1.3 Beschermd soorten	14
3.2 Te verwachten effecten van de ingreep	16
4 Conclusies en aanbevelingen	18
5 Literatuur	19
Bijlage I Waargenomen soorten in en rond het plangebied en hun beschermingsstatus	20

Voorwoord

Deze rapportage betreft een ecologisch onderzoek in verband met het bestemmingsplan voor Julianadorp Oost, Julianadorp, gemeente Den Helder. Er is onderzocht of het nodig is ontheffingen aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet.

Haren, 30 augustus 2006

M.K. van Hoorn
B. Koese

Samenvatting

Naar aanleiding het bestemmingsplan voor Julianadorp Oost te Julianadorp, gemeente Den Helder heeft Koeman en Bijkerk bv ecologisch onderzoek verricht. Het plangebied bevindt zich aan de oostzijde van de bebouwde kom van Julianadorp. De oppervlakte van het gebied is circa 41 ha en bestaat op dit moment uit bollenvelden. Het gebied wordt ten zuiden en oosten begrensd door een recentelijk aangelegde weg met afwatering. Ten westen en noorden wordt het gebied begrensd door bebouwing van Julianadorp. In het gebied bevinden zich onder andere een schaatsbaan, diverse sloten en enkele woningen met schuren. Het plan is om het gebied te herinrichten met woningbouw, waarbij de meeste sloten in het gebied zullen worden gedempt en de drie aanwezige schuren bij de in het gebied aanwezige woningen zullen worden gesloopt.

Op basis van een op 11 augustus 2006 afgelegd veldbezoek is het plangebied aangemerkt als van lage natuurwaarde en van weinig belang voor beschermde planten- en diersoorten. Van een negatief effect van de voorgenomen ingreep op de flora en fauna in het plangebied is dan ook nauwelijks sprake.

De Flora- en faunawet soorten binnen de soortgroepen amfibieën en zoogdieren, betreffen allen soorten van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora-en faunawet waarvoor sinds februari 2005 een algemene vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling. Bij het dempen van sloten kan, voor de aanwezige amfibieën en vissen voortplanting- en verblijfsbiotoop verloren gaan. Om deze effecten te minimaliseren wordt aanbevolen te dempen in de periode tussen augustus en oktober; buiten de voorplanting- en overwinteringsperiode. Daarnaast wordt aanbevolen sloten vanuit één richting rustig te dempen en bij voorkeur te werken richting een open einde of aangrenzende sloot, zodat vissen en amfibieën kunnen vluchten naar aansluitende watergangen.

Negatieve effecten van de ingreep op de aangetroffen beschermde vogelsoorten, in de vorm van verstoring en vernietiging van enkele nesten, worden alleen verwacht wanneer het gebied bouwrijp wordt gemaakt, sloten worden gedempt en de bossages rond de ijsbaan worden gekapt gedurende de periode dat broedende exemplaren aanwezig zijn. Om deze effecten te mitigeren wordt aanbevolen deze werkzaamheden niet plaats te laten vinden in de broedperiode (voor de meeste soorten van 15 maart tot 15 juli) en vooral oud opgespoten land in het noordoosten van het plangebied en bossages rond de ijsbaan en slootkanten te inspecteren op broedgevallen, voor aanvang van de werkzaamheden. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde broedperiode gehanteerd. Indien een broedgeval zich voordoet wordt dit gekwalificeerd als broedperiode, ongeacht de datum.

Er zijn geen sporen aangetroffen van vleermuizen. Eventuele toekomstige nieuwbouw zal mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen opleveren.

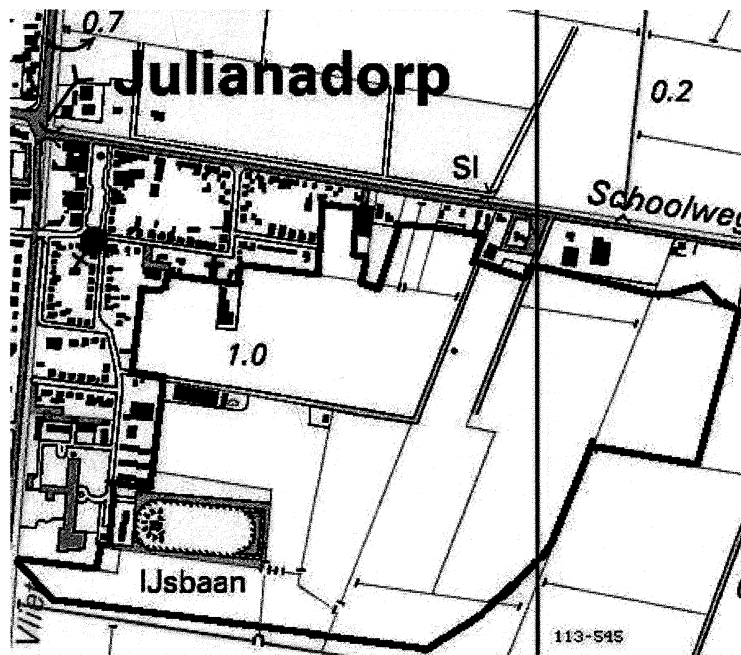
Er bevinden zich in de directe omgeving van het plangebied geen Speciale Beschermingszones in het kader van de EU-habitatrichtlijn of de EU-vogelrichtlijn waarop de ingreep een negatief effect zal sorteren.

Er bestaat geen noodzaak tot het aanvragen van ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

In opdracht van de Gemeente Den Helder heeft Koeman en Bijkerk bv ecologisch onderzoek verricht in verband met het bestemmingsplan voor Julianadorp Oost te Julianadorp, gemeente Den Helder. Het plangebied bevindt zich aan de oostzijde van de bebouwde kom van Julianadorp. De oppervlakte van het gebied is circa 41 ha en bestaat op dit moment uit bollenvelden en braakliggende stukken land. Het gebied wordt ten zuiden en oosten begrensd door een recentelijk aangelegde weg met afwatering. Ten westen en noorden wordt het gebied begrensd door bebouwing van Julianadorp. In het gebied bevinden zich onder andere een schaatsbaan, diverse sloten en enkele woningen met schuren. Het plan is om het gebied te herinrichten met woningbouw, waarbij de meeste sloten in het gebied zullen worden gedempt en de drie aanwezige schuren bij de in het gebied aanwezige woningen zullen worden gesloopt. De afwatering van de recentelijk aangelegde weg zal niet gedempt worden. Waarschijnlijk zullen de sloten rondom de in het gebied aanwezige schaatsbaan ook niet gedempt worden.

Figuur 1 Situering van het plangebied (blauw omlijnd) in de betreffende km-hokken 112-545 en 113-545 aan de oostzijde van de bebouwing van Julianadorp.

Het plangebied bevindt zich binnen de kilometerhokken met de Amersfoort coördinaten 112-545 en 113-545. Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1x1 km dat als standaard dient voor het inventariseren van de flora en fauna door de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's).

1.2 Doel

Doel van het onderzoek was het toetsen van de voorgenomen ingreep aan de flora- en faunawetgeving. Hiertoe moest worden nagegaan of het plangebied een specifieke beschermingsstatus geniet in het kader van de EU-habitat- of -vogelrichtlijn (zie 2.1), alsmede of er van de voorgenomen ingreep consequenties zijn te verwachten voor beschermde gebieden in de omgeving. Daarnaast moest het voorkomen van wettelijk beschermde planten- en diersoorten in het plangebied en de directe omgeving worden onderzocht. Voor eventuele aanwezige beschermde soorten moest worden nagegaan of een ontheffing van de Flora- en faunawet (zie 2.2) moet worden aangevraagd, alsmede of en hoe de uitvoering van de ingreep kan worden aangepast om verstoring te voorkomen.

1.3 Opzet

Het bestaan van Speciale Beschermingszones in het kader van de habitat- en vogelrichtlijn in of rond het plangebied werd nagegaan bij het ministerie van LNV. De beschikbaarheid van bestaande inventarisatiegegevens uit het gebied werd nagegaan bij het Natuurloket, een stichting die de gezamenlijke PGO's vertegenwoordigt. Op grond van deze gegevens werd vastgesteld dat de betreffende km-hokken, waarbinnen het plangebied zich bevindt, in het verleden voor de meeste soortgroepen niet, of niet goed, zijn onderzocht. Alleen vaatplanten in beide km-hokken en broedvogels in het km-hok 113-545 zijn goed en vrij recent onderzocht. De resultaten van deze inventarisaties, zoals door het Natuurloket op soortgroepsniveau gepubliceerd, gaven geen aanleiding tot de aanschaf van gedetailleerde gegevens op soortniveau. In plaats daarvan is, tijdens een veldbezoek op 11 augustus 2006, het hele plangebied onderzocht op geschiktheid voor en het voorkomen van alle planten- en diersoortgroepen. In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek beschreven en gebruikt om de voorgenomen ingreep te toetsen aan de flora- en faunawetgeving.

2 Wettelijk kader ecologie

2.1 EU-vogelrichtlijn en EU-habitatrichtlijn

De EU-vogelrichtlijn (Anonymus 1979) is in 1981 van kracht geworden en heeft betrekking op de instandhouding van alle in het wild levende vogelsoorten op het Europees grondgebied van de lidstaten. Voor de in Bijlage 1 van deze Richtlijn genoemde soorten moeten speciale beschermingsmaatregelen worden getroffen, waaronder de aanwijzing van Speciale Beschermingszones.

De EU-habitatrichtlijn (Anonymus 1992) is in 1991 van kracht geworden en heeft betrekking op de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Voor de in Bijlage 1 van deze Richtlijn genoemde habitats (zie van Tooren *et al.* 1998) en voor de in Bijlage 2 van deze Richtlijn genoemde soorten moeten speciale beschermingsmaatregelen worden getroffen, waaronder de aanwijzing van Speciale Beschermingszones. De in Bijlage 4 van deze Richtlijn genoemde soorten mogen niet worden verzameld, verstoord tijdens de voortplanting, winterslaap of trek en mogen niet worden verhandeld. De EU-habitatrichtlijn is min of meer complementair aan de EU-vogelrichtlijn.

De implementatie van de twee Richtlijnen in de Nederlandse wet- en regelgeving verloopt niet zonder problemen (Goedhart 1998). De aanwijzing van Speciale Beschermingszones is door Nederland nog niet afgerond (Osieck 1998). De EU-vogelrichtlijn lijkt hierbij een grotere reikwijdte te hebben dan de EU-habitatrichtlijn: gebieden die op basis van hun vogelbevolking voldoen aan de criteria om voor aanwijzing als Speciale Beschermingszone in aanmerking te komen, vallen ook onder de EU-vogelrichtlijn (Goedhart 1998). Hierbij speelt voor watervogels de zogenoemde 1%-drempel van de Wetlands-conventie een belangrijke rol: een wetland is van internationale betekenis indien er geregeld ten minste 1% van een watervogelpopulatie verblijft. De aanwijzing van Speciale Beschermingszones in het kader van de EU-habitatrichtlijn geschiedt volgens een afwijkende procedure (zie ook Osieck 1998).

In een plannings-procedure en uitvoering van werkzaamheden speelt de aanwijzing van Speciale Beschermingszones onder de EU-habitatrichtlijn een bijzondere rol. Habitats genoemd in Bijlage 1 en soorten genoemd in Bijlage 2 van de Richtlijn genieten absolute bescherming in de voor deze soorten aangewezen Speciale Beschermingszones. Zolang de aanwijzing van de Speciale Beschermingszones niet heeft plaatsgevonden, genieten de in deze bijlagen genoemde habitats en soorten een algehele bescherming, waardoor, langs juridische weg, eventueel stillegging van de werkzaamheden kan worden afgedwongen.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Anonymus 1998, 2000), die 1 april 2002 van kracht is geworden, vervangt de Vogelwet, Jachtwet en een gedeelte van de Natuurbeschermingswet. Deze wet biedt, uit het oogpunt van het natuurbehoud, bescherming aan in- en uitheemse planten- en diersoorten die in het wild leven. De bescherming van planten- en diersoorten krijgt op verschillende manieren gestalte. Er zijn verschillende verbodsbepalingen voor inheemse soorten. Zo is het verboden om beschermde inheemse planten te plukken en beschermde inheemse dieren te doden of te vangen. Ook andere handelingen die planten- of diersoorten kunnen bedreigen, zijn verboden of slechts onder voorwaarden toegestaan. Daarnaast gelden voor zowel inheemse als uitheemse soorten handels- en bezitsverboden. Verder is het niet toegestaan dieren (en dus ook vissen) in de natuur uit te zetten. Ook voor plantensoorten geldt een dergelijk verbod. De Flora- en faunawet bevat ook handels- en bezitsverboden voor bepaalde vangmiddelen zoals strikken en klemmen. In de Flora- en faunawet worden de op soortbescherming gerichte onderdelen van de Europese natuurregelgeving opgenomen.

In het kader van de Flora- en faunawet zijn de volgende planten- en diersoorten als beschermde inheemse soort aangemerkt (Artikel 3 en 4):

- 1) alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren, met uitzondering van gedomesticeerde dieren behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten en met uitzondering van de Zwarte rat, de Bruine rat en de Huismuis;
- 2) alle van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten vogels met uitzondering van gedomesticeerde vogels tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten;
- 3) alle van nature in Nederland voorkomende soorten amfibieën en reptielen en
- 4) alle van nature in Nederland voorkomende soorten vissen, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.
- 5) Voorts voorziet de wet in de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur, dan wel via ministeriële regeling indien de aanwijzing noodzakelijk is ter uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere internationale organen, planten- en diersoorten aan te wijzen die van nature voorkomen in Nederland en die:
  - a) in hun voortbestaan worden bedreigd;
  - b) dan wel waarvoor maatregelen noodzakelijk zijn ter voorkoming van overmatige benutting;
  - c) uit Nederland zijn verdwenen doch ten aanzien waarvan gereede kans op terugkeer bestaat of
  - d) zodanige gelijkenis vertonen met soorten die onder punt 5a, 5b of 5c vallen, dat aanwijzing ervan noodzakelijk is ter bescherming van die soorten.

Op 22 februari 2005 is de Flora- en Faunawet gewijzigd door een inwerking getreden Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB art. 75 Flora- en faunawet). Met de aangepaste regelgeving is minder vaak dan voorheen een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. In het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, geldt in veel gevallen een vrijstelling. Er zijn twee soorten vrijstellingen:

- een algemene vrijstelling (voor algemene soorten; tabel 1 AMvB);
- een vrijstelling op voorwaarde dat wordt gehandeld conform een goedgekeurde gedragscode (voor zeldzamere soorten; tabel 2 AMvB).

Streng beschermde soorten, waarvoor geen vrijstelling van ontheffing geldt, staan vermeld in tabel 3 AMvB.

Toelichting bij tabel 1 AMvB

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 van de hierboven genoemde AMvB voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteit en hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hier boven genoemd, is voor de soorten in tabel 1 van de AMvB een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting bij tabel 2 AMvB

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 van de hierboven genoemde AMvB voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten.
- Voor andere activiteiten dan hier boven genoemd is voor de soorten in tabel 2 van de AMvB een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

Toelichting bij tabel 3 AMvB

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 van de hierboven genoemde AMvB voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Flora- en faunawet. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor soorten in tabel 3 van de AMvB moet voor deze activiteiten voor artikel 10 een ontheffing aangevraagd worden. Een gedragscode

moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling geldt voor soorten in tabel 3 van de AMvB geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik, voor artikel 10, voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en voor andere activiteiten dan hier boven genoemd, is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria:
  - 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, zoals:
    - onderzoek en onderwijs,
    - repopulatie en herintroductie,
    - bescherming van flora en fauna,
    - veiligheid van het luchtverkeer,
    - volksgezondheid of openbare veiligheid,
    - dwingende redenen van openbaar belang,
    - het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom,
    - belangrijke overlast veroorzaakt door dieren,
    - uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw,
    - bestendig gebruik,
    - uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
  - 2) er is geen alternatief;
  - 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zogenoemde uitgebreide toets.De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

3 Resultaten van het onderzoek

3.1 Huidige natuurwaarde onderzoeksgebied

3.1.1 Habitat

Het plangebied grenst aan de meest oostelijke bebouwing van Julianadorp. Op het moment van het veldonderzoek bestond meer dan de helft van het plangebied uit braak liggende grond en een deel bollenvelden. De toe ritten aan de oostzijde van het plangebied zijn reeds gerealiseerd.

Figuur 2 Linksboven: een van de (bemonsterde) sloten tussen de zand opspuit en omgewerkte aarde in het oosten van het plangebied. Rechtsboven: de ingang van de ijsbaan in het zuidwesten van het plangebied. Linksonder: de werkzaamheden in het zuiden van het gebied. Rechtsonder: de oude zandopspuit met Engels raaigras (*Lolium perenne*) en Canadese fijnstraal (*Conyza canadensis*).

De braakliggende akkers ten oosten van de nieuwe rondweg en in het midden van het plangebied worden gedomineerd door Canadese fijnstraal (*Conyza canadensis*), aan de zuidrand van het perceel worden de braakliggende delen gedomineerd door Bernagie (*Borago officinalis*). In het noordoosten van het gebied bestaat het terrein oppervlak uit hoog, egaal opgespoten (zee)zand, met een rijke kruidenopslag. Hier wordt de vegetatie gedomineerd door met name Perzikkruid (*Persicaria maculosa*). Ook soorten van Ganzevoet (*Chenopodium* sp.) en Hanepoot (*Echinochloa crus-galli*) zijn aangetroffen in

dit deelgebied. De oudere opgespoten zand delen zijn soortenrijker en worden gedomineerd door Canadese fijnstraal en Engels raaigras (*Lolium perenne*). Daarnaast zijn onder andere Akkerdistel (*Cirsium arvense*), Gewoon varkensgras (*Polygonum aviculare*) en Akkermelkdistel (*Sonchus arvensis*) aangetroffen. In de uiterste zuidoosthoek bevindt zich omgewerkte aarde met plaatselijk bakstenen en scherven. De hierop florerende vegetatie bestaat deels uit gecultiveerde soorten. Het noorden van het gebied bestaat uit ten dele geploegde bollen- en snijbloemvelden, de door hevige regenval ontstane plassen op geploegde velden trekken vogelsoorten als Kokmeeuw (*Larus ridibundus*) aan.

De ijsbaan zelf verkeerd in goed onderhouden staat en bestaat uit gemaaid soortenarm grasland dat omgeven is door een circa 10 meter brede strook bossage met ondermeer Sleedoorn (*Prunus spinosa*), Spaanse aak (*Acer campestre* en Zomereik (*Quercus robur*). Ten noorden van de ijsbaan is grasland en een kleine ponyweide gelegen.

Tot slot bevindt zich in het zuiden een stuk afgesloten perceel direct ten oosten van de ijsbaan waar ten tijde van het bezoek bouwactiviteiten plaatsvonden (zie figuur 2).

In het gebied werden in totaal negen exemplaren van de Patrijs (*Perdix perdix*) waargenomen, waarvan een groep van zeven op de zand opspuut in het oosten en een koppel op het braakliggende terrein in het centrum van het gebied. De Patrijs is, evenals de in het gebied aangetroffen Gele kwikstaart (*Motacilla flava*) een belangrijke kensoort van verruigde stukken grasland zoals op de oude zand opspuut. Beiden soorten zijn minder algemeen in Nederland.

Ten noordoosten van de ijsbaan is een nieuwe sloot gegraven om verlies aan waterafvoer elders te compenseren (mond. med. medewerker hoogheemraadschap). Ten behoeve van de bollenteelt is in de polder sprake van een sterke onderbemaling (mond. med. medewerker hoogheemraadschap), waardoor de watertoevoer grotendeels afkomstig is van afstromend regenwater van de bollenvelden. De sloten in het gebied zijn ongeschikt voor diverse zoetwater vissoorten doordat het gebied wordt gevoed met boezemwater, zwaar wordt bemest, een grote dynamiek in waterkwantiteit en een zilte karakter bezit.

Figuur 3 De schuren die gesloopt zullen worden. Deze gebouwen zijn ongeschikt om te dienen als vleermuisverblijfplaats in verband met het intensieve agrarische gebruik.

De grote moderne schuren die worden gebruikt als bedrijfsruimten voor opslag van machines voor bollen verwerking zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Ze zijn opgebouwd uit een enkele laag (golf)plaat, bevestigd tegen een stalen bouwskelet, waardoor hoge temperatuursschommelingen plaatsvinden. Daarnaast zijn de schuren ten

tijde van het bezoek volop in gebruik in verband met de bollenteelt (onder andere voor het drogen, opslaan en sorteren van de oogst, waarbij veel geluid wordt geproduceerd door lawaaiige apparatuur). De buitenkant is glad afgewerkt en afgedicht, waarbij alleen de nog in gebruik zijnde, loeiende ontfluchttingsroosters toegang bieden voor deze dieren tot het gebouw. Gebruik van deze roosters door vleermuizen zal alleen plaats kunnen vinden in een situatie waarin de luchtroosters en de schuren zelf al enige tijd buiten gebruik zijn.

De natuurwaarde van het plangebied kan worden gekarakteriseerd als laag.

3.1.2 Speciale Beschermingszones

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Speciale Beschermingszone onder de EU-habitatrichtlijn of de EU-vogelrichtlijn. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich ook geen Speciale Beschermingszones waarop de ingreep een negatief effect zou kunnen hebben. De meest nabijgelegen Speciale Beschermingszones zijn het Habitatrichtlijngebied 'Duinen Den Helder – Callantsoog' op een afstand van ongeveer 2,5 km ten westen van het plangebied en het Vogelrichtlijngebied 'Noordzeekustzone' op een afstand van ruim 3 km ten westen van het plangebied.

3.1.3 Beschermde soorten

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied geen beschermde soorten aangetroffen (zie Bijlage I). Het km-hok 112-545 is tussen 1991 en 2004 en het km-hok 113-545 is tussen 1975 en 1990 goed onderzocht op vaatplanten. In beide gevallen werd één soort van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet aangetroffen (gegevens Het Natuurloket). Gezien de huidige inrichting van het gebied worden geen streng beschermde soorten verwacht.

Libellen

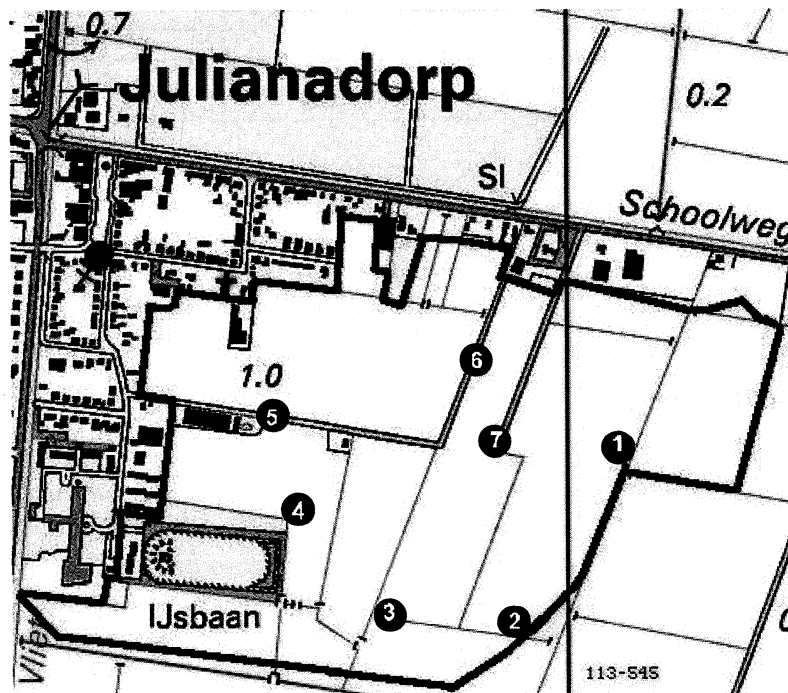
Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied drie algemene libellensoorten aangetroffen (zie Bijlage I). Het km-hok 112-545 is tussen 1991 en 2005 matig onderzocht op libellen, waarbij geen beschermde soorten werden aangetroffen. Het km-hok 113-545 is in het verleden niet onderzocht op libellen (gegevens Het Natuurloket). Gezien de huidige inrichting van het gebied worden geen streng beschermde soorten verwacht.

Dagvlinders

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied drie algemene vlindersoorten aangetroffen. Het km-hok 112-545 is tussen 1995 en 2005 matig onderzocht op dagvlinders, waarbij geen beschermde soorten zijn aangetroffen. Het km-hok 113-545 is in het verleden niet onderzocht op dagvlinders (gegevens Het Natuurloket). Gezien de huidige inrichting van het gebied worden geen beschermde soorten verwacht.

Amfibieën

Er werden in het plangebied vele exemplaren van Bruine kikker (*Rana temporaria*) en soorten van het Groene kikker complex (*Rana esculenta* (synklepton)) aangetroffen gedurende het veldbezoek. De betreffende km-hokken zijn in het verleden niet onderzocht op amfibieën (gegevens Het Natuurloket). Gezien de huidige inrichting van het gebied worden er geen streng beschermde soorten verwacht.

Figuur 4 De monsterlocaties ten behoeve van het vissen- en amfibieënonderzoek in het onderzoeksgebied.

Vissen

Tijdens het veldbezoek werden op zeven plaatsen slootmonsters genomen (zie figuur 4 en tabel 1). De visfauna in het gebied is zeer arm. Alleen Tiendoornige stekelbaars (*Pungitius pungitius*) is algemeen. Op sommige plaatsen komt (in lagere dichtheden) ook Driedoornige stekelbaars (*Gasterosteus aculeatus*) voor. Er werden geen beschermde soorten aangetroffen in het plangebied. De betreffende km-hokken zijn in het verleden niet onderzocht op vissen (gegevens Het Natuurloket). Gezien de huidige inrichting van het gebied worden er geen streng beschermde soorten verwacht.

Tabel 1 Resultaten van de slootbemonsteringen in het gebied.

Monsterpunt	Amersfoort coördinaten	Driedoornige stekelbaars	Tienddoornige stekelbaars	Bruine kikker	Groene kikker
1	112.986-545.290	1	13	3	
2	112.903-545.089		8		
3	112.711-545.129			4	1
4	112.598-545.253	6	20		4
5	112.526-545.421		5		1
6	112.888-545.554		2		
7	112.900-545.378		15		

Vogels

Tijdens het veldbezoek werden achttien vogelsoorten waargenomen in en rond het plangebied (zie Bijlage I). Vier van de aangetroffen soorten zijn aangemerkt als 'gevoelig' en één van de aangetroffen soorten, de Patrijs (*Perdix perdix*) is aangemerkt als 'kwetsbaar' op de Nederlandse Rode Lijst (zie Bijlage I). Alle waargenomen soorten worden beschermd onder de Flora- en faunawet, zoals bijna alle in Nederland voorkomende vogelsoorten, maar behoren niet tot de groep van streng beschermde soorten. Het km-hok 112-545 is tussen 1994 en 2005 niet onderzocht op broedvogels en tussen 1996 en 2004 redelijk onderzocht op watervogels waarbij 28 soorten van de Flora- en faunawet en 19 Vogelrichtlijnsoorten werden aangetroffen. Het km-hok 113-545 is tussen 1994 en 2005 goed onderzocht op broedvogels waarbij 27 soorten van de Flora- en faunawet en vijf soorten van de Nederlandse Rode Lijst werden aangetroffen. Dit km-hok is tussen 1996 en 2004 redelijk onderzocht op watervogels, waarbij 28 soorten van de Flora- en faunawet en 19 Vogelrichtlijnsoorten werden aangetroffen (gegevens Natuurloket).

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek werd één algemene zoogdiersoort van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet aangetroffen. Het betreft de Haas (*Lepus europaeus*) (zie Bijlage I). De betreffende km-hokken zijn tussen 1995 en 2005 niet onderzocht op zoogdieren (gegevens Het Natuurloket). Gezien de huidige inrichting van het plangebied worden ook geen beschermde soorten verwacht.

Overige soortgroepen

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten waargenomen en werd vastgesteld dat de huidige inrichting het plangebied ongeschikt maakt voor beschermde soorten. Er zijn ook geen aanwijzingen uit het verleden dat er beschermde soorten zijn waargenomen.

3.2 Te verwachten effecten van de ingreep

Er worden nauwelijks effecten van de ingreep op beschermde planten- en diersoorten verwacht. Het plangebied is van een lage natuurwaarde en nauwelijks van belang als habitat voor beschermde soorten.

Het dempen van sloten zou kunnen leiden tot verstoring en vernietiging van verblijfplaatsen van de aangetroffen algemene amfibieën en libellen soorten. Er zal echter voldoende gelegenheid zijn voor hervestiging van deze soortgroepen, door de blijvende aanwezigheid van overige sloten in en rond het plangebied, en de nieuw te realiseren sloten binnen het plangebied. Met de herinrichting van het gebied kan verstoring van enkele algemene soorten vlinders en zoogdieren als Haas plaatsvinden. Deze dieren zullen zonder grote problemen elders in de omgeving een onderkomen vinden.

Bij de herinrichting van het plangebied zal de bemesting afnemen en geen voortdurende onderbemaling meer plaatsvinden. Dit zou een gunstig effect kunnen inhouden voor de kwaliteit van de (toekomstige) sloten. Met name de al wat grotere en schonere sloten (monsterlocatie 4 langs de ijsbaan, en monsterlocatie 7 ten westen van de zand opspuit (zie figuur 4) hebben veel potentie om zich positief te ontwikkelen.

De in het plangebied aangetroffen Patrijzen zullen hinder ondervinden wanneer de herinrichting van het gebied plaatsvindt. De sloten worden mogelijk gebruikt als foerageergebied door de aangetroffen Gele kwikstaart. De aangetroffen gemengde groep van ongeveer 30 exemplaren van Putter (*Carduelis carduelis*) en enkele Groenlingen (*Carduelis chloris*) op de distels op de zand opspuit, zullen foerageergebied verliezen bij de herinrichting van het gebied. Ook de op de geploegde akker foeragerende groep Kokmeeuwen zullen foerageergebied verliezen indien deze akker wordt verwijderd.

Eventuele toekomstige nieuwbouw zal mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen opleveren. Voor deze strengbeschermde soortgroep zijn nu geen geschikte verblijfplaatsen in het gebied aanwezig.

De dichtstbijzijnde Speciale Beschermingszones in het kader van de EU-habitatrichtlijn bevinden zich op meer dan 2,5 km afstand van het plangebied en zal geen negatieve effecten van de ingreep ondervinden.

4 Conclusies en aanbevelingen

Het plangebied heeft een lage natuurwaarde en is van weinig belang voor beschermde planten- en diersoorten. Van een negatief effect van de voorgenomen ingreep op de flora en fauna in het plangebied is dan ook nauwelijks sprake.

De Flora- en faunawet soorten binnen de soortgroepen amfibieën en zoogdieren, betreffen allen soorten van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet waarvoor sinds februari 2005 een algemene vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling. Bij het dempen van sloten kan, voor de aanwezige amfibieën en vissen voortplanting- en verblijfsbiotoop verloren gaan. Om deze effecten te minimaliseren wordt aanbevolen te dempen in de periode tussen augustus en oktober; buiten de voorplanting- en overwinteringsperiode. Daarnaast wordt aanbevolen sloten vanuit één richting rustig te dempen en bij voorkeur te werken richting een open einde of aangrenzende sloot, zodat vissen en amfibieën kunnen vluchten naar aansluitende watergangen.

Negatieve effecten van de ingreep op de aangetroffen beschermde vogelsoorten, in de vorm van verstoring en vernietiging van enkele nesten, worden alleen verwacht wanneer het gebied bouwrijp wordt gemaakt, sloten worden gedempt en de bossages rond de ijsbaan worden gekapt gedurende de periode dat broedende exemplaren aanwezig zijn. Om deze effecten te mitigeren wordt aanbevolen deze werkzaamheden niet plaats te laten vinden in de broedperiode (voor de meeste soorten van 15 maart tot 15 juli) en vooral oud opgespoten land in het noordoosten van het plangebied en bossages rond de ijsbaan en slootkanten te inspecteren op broedgevallen, voor aanvang van de werkzaamheden. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde broedperiode gehanteerd. Indien een broedgeval zich voordoet wordt dit gekwalificeerd als broedperiode, ongeacht de datum.

Er zijn geen sporen aangetroffen van vleermuizen. Eventuele toekomstige nieuwbouw zal mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen opleveren.

Er bevinden zich in de directe omgeving van het plangebied geen Speciale Beschermingszones in het kader van de EU-habitatrichtlijn of de EU-vogelrichtlijn waarop de ingreep een negatief effect zal sorteren.

Er bestaat geen noodzaak tot het aanvragen van ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet.

5 Literatuur

- Anonymus. 1979. Richtlijn 70/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 103 van 25/04/1979: 1-18.
- Anonymus. 1992. Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 206 van 22/07/1992: 7-50.
- Anonymus. 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten (Flora- en faunawet). *Staatsblad* 402: 1-37.
- Anonymus. 2000. Besluit van 28 november 2000, houdende aanwijzing van dier- en plantensoorten ingevolge de Flora- en faunawet (Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet). *Staatsblad* 523: 1-11.
- Goedhart, A.F.F. 1998. Vogel- en Habitatrichtlijn: de juridische meerwaarde in Nederland. *De Levende Natuur* 99: 208-211.
- LNV. 2004. *Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van ..., TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.*
- Osieck, E.R. 1998. Natura 2000: Naar een Europees netwerk van beschermde gebieden. *De Levende Natuur* 99: 224-231.
- van Tooren, B.F., J. Dewypelaere, W.J.R. de Wijs, K. Decler, M. De Wilde & J.B.M. Thissen. 1998. Beschermde habitats en soorten in Nederland en Vlaanderen. *De Levende Natuur* 99: 212-217.

Bijlage I Waargenomen soorten in en rond het plangebied en hun beschermingsstatus

Alle vermelde soorten zijn waargenomen in en rond het plangebied tijdens het veldbezoek op 11 augustus 2006. FloFau: nummer = nummer van de tabel uit AMvB artikel 75 Flora- en faunawet waarin een onder deze wet beschermde soort is opgenomen. Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en zijn aangegeven met +; Habitat: + = soort wordt vermeld op bijlage 4 van de EU-habitatrichtlijn; Vogel: + = soort is beschermd onder de EU-vogelrichtlijn; RoLij: nummer = status van soort met vermelding op de Nederlandse Rode Lijst; 0 = uitgestorven op wereldschaal, 1 = in het wild uitgestorven op wereldschaal, 2 = verdwenen uit Nederland, 3 = in het wild verdwenen uit Nederland, 4 = ernstig bedreigd, 5 = bedreigd, 6 = kwetsbaar, 7 = gevoelig (LNV 2004).

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flofau	Habitat	Vogel	Rolij
Vaatplanten					
Akkermelkdistel	<i>Sonchus arvensis</i>	-	-	-	-
Akkerdistel	<i>Cirsium arvense</i>	-	-	-	-
Akkerwinde	<i>Convolvulus arvensis</i>	-	-	-	-
Bernagie	<i>Borago officinalis</i>	-	-	-	-
Blaartrekkende boterbloem	<i>Ranunculus sceleratus</i>	-	-	-	-
Boerenwormkruid	<i>Tanacetum vulgare</i>	-	-	-	-
Canadese fijnstraal	<i>Conyza canadensis</i>	-	-	-	-
Doornappel	<i>Datura stramonium</i>	-	-	-	-
Engels raaigras	<i>Lolium perenne</i>	-	-	-	-
Engelwortel	<i>Angelica</i> sp.	-	-	-	-
Ganzevoet	<i>Chenopodium</i> sp.	-	-	-	-
Gestreepte witbol	<i>Holcus lanatus</i>	-	-	-	-
Gewone esdoorn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	-	-	-	-
Gewone melkdistel	<i>Sonchus oleraceus</i>	-	-	-	-
Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i>	-	-	-	-
Gewoon duizendblad	<i>Achillea millefolium</i>	-	-	-	-
Gewoon herderstasje	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	-	-	-	-
Gewoon varkensgras	<i>Polygonum aviculare</i>	-	-	-	-
Grote weegbree	<i>Plantago major</i> subsp. <i>major</i>	-	-	-	-
Hanenpoot	<i>Echinochloa crus-galli</i>	-	-	-	-
Harig wilgenroosje	<i>Epilobium hirsutum</i>	-	-	-	-
Hazenpootje	<i>Trifolium arvense</i>	-	-	-	-
Heen	<i>Bolboschoenus maritimus</i>	-	-	-	-
Heermoes	<i>Equisetum arvense</i>	-	-	-	-
Hoornblad	<i>Ceratophyllum</i> sp.	-	-	-	-
Hoornbloem	<i>Cerastium</i> sp.	-	-	-	-
Kaasjeskruid	<i>Malva</i> sp.	-	-	-	-
Kamille	<i>Matricaria</i> sp.	-	-	-	-
Klaproos	<i>Papaver</i> sp.	-	-	-	-
Klein kroos	<i>Lemna minor</i>	-	-	-	-
Kleine klaver	<i>Trifolium dubium</i>	-	-	-	-
Klit	<i>Arctium</i> sp.	-	-	-	-
Koninginnenkruid	<i>Eupatorium cannabinum</i>	-	-	-	-
Koolzaad	<i>Brassica napus</i>	-	-	-	-
Kruipertje	<i>Hordeum murinum</i>	-	-	-	-
Kweek	<i>Elytrigia repens</i>	-	-	-	-
Look-zonder-look	<i>Alliaria petiolata</i>	-	-	-	-
Lupine	<i>Lupinus</i> sp.	-	-	-	-
Melde	<i>Atriplex</i> sp.	-	-	-	-
Melganzenvoet	<i>Chenopodium album</i>	-	-	-	-
Moeraskers	<i>Rorippa palustris</i>	-	-	-	-
Paardebloem	<i>Taraxacum</i> sp.	-	-	-	-
Peen	<i>Daucus carota</i>	-	-	-	-
Perzikkruid	<i>Polygonum persicaria</i>	-	-	-	-
Puntkroos	<i>Lemna trisulca</i>	-	-	-	-
Reigersbek	<i>Erodium cicutarium</i>	-	-	-	-
Ridderzuring	<i>Rumex obtusifolius</i>	-	-	-	-
Riet	<i>Phragmites australis</i>	-	-	-	-
Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>	-	-	-	-

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flofaun	Habitat	Vogel	Rolij
Schijfkamille	<i>Matricaria discoidea</i>	-	-	-	-
Sleedoorn	<i>Prunus spinosa</i>	-	-	-	-
Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i>	-	-	-	-
Spaanse aak	<i>Acer campestre</i>	-	-	-	-
Speerdistel	<i>Cirsium vulgare</i>	-	-	-	-
Straatgras	<i>Poa annua</i>	-	-	-	-
Teunisbloem	<i>Oenothera sp.</i>	-	-	-	-
Veelwortelig kroos	<i>Spirodela polyrhiza</i>	-	-	-	-
Vogelwikke	<i>Vicia cracca</i>	-	-	-	-
Wilg	<i>Salix sp.</i>	-	-	-	-
Witte klaver	<i>Trifolium repens</i>	-	-	-	-
Zilver schoon	<i>Potentilla anserina</i>	-	-	-	-
Zomereik	<i>Quercus robur</i>	-	-	-	-
Libellen					
Glazenmaker sp.	<i>Aeshna sp.</i>	-	-	-	-
Lantaarntje	<i>Ischnura elegans</i>	-	-	-	-
Steen/bruinrode heidelibel	<i>Sympetrum vulgatum/striolatum</i>	-	-	-	-
Vlinders					
Distelvlinder	<i>Vanessa cardui</i>	-	-	-	-
Icarusblauwtje	<i>Polyommatus icarus</i>	-	-	-	-
Klein geaderd witje	<i>Pieris napi</i>	-	-	-	-
Amfibieën					
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	1	-	-	-
Groene kikker complex	<i>Rana esculenta (synklepton)</i>	1	-	-	-
Vissen					
Driedoornige stekelbaars	<i>Gasterosteus aculeatus</i>	-	-	-	-
Tienddoornige stekelbaars	<i>Pungitius pungitius</i>	-	-	-	-
Vogels					
Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>	+	-	-	-
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	+	-	-	7
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	+	-	-	-
Gele kwikstaart	<i>Motacilla flava</i>	+	-	-	7
Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>	+	-	-	7
Groenling	<i>Carduelis chloris</i>	+	-	-	-
Groenpootruiter	<i>Tringa nebularia</i>	+	-	-	-
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	+	-	-	-
Huiszwaluw	<i>Delichon urbica</i>	+	-	-	7
Kauw	<i>Corvus monedula</i>	+	-	-	-
Kokmeeuw	<i>Larus ridibundus</i>	+	-	-	-
Patrijs	<i>Perdix perdix</i>	+	-	-	6
Putter	<i>Carduelis carduelis</i>	+	-	-	-
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	+	-	-	-
Stormmeeuw	<i>Larus canus</i>	+	-	-	-
Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	+	-	-	-
Wilde eend	<i>Anas platyrhynchos</i>	+	-	-	-
Witgatje	<i>Tringa ochropus</i>	+	-	-	-
Zilvermeeuw	<i>Larus argentatus</i>	+	-	-	-
Zoogdieren					
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	1	-	-	-
Overig					
Achtogige bloedzuiger	<i>Erpobdella octoculata</i>	-	-	-	-
Bruine duiker	<i>Colymbetes fuscus</i>	-	-	-	-
Coelambus impressopunctatus	<i>Coelambus impressopunctatus</i>	-	-	-	-
Draaikolkschijfhoren	<i>Anisus vortex</i>	-	-	-	-
Gewone snelzwemmer	<i>Agabus bipustulatus</i>	-	-	-	-
Grote ruggelaar	<i>Noterus clavicornis</i>	-	-	-	-
Hygrotus inaequalis	<i>Hygrotus inaequalis</i>	-	-	-	-
Ilyocoris cimicoides	<i>Ilyocoris cimicoides</i>	-	-	-	-
Modderkever	<i>Hygrobia hermanni</i>	-	-	-	-
Notonecta glauca	<i>Notonecta glauca</i>	-	-	-	-
Ovale poelslak	<i>Radix peregra complex</i>	-	-	-	-

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flofaun	Habitat	Vogel	Rolij
Poelstek	<i>Lymnaea stagnalis</i>	-	-	-	-
Posthorenstek	<i>Planorbis corneus</i>	-	-	-	-
Waterschorpioen	<i>Nepa cinerea</i>	-	-	-	-